

Motion till riksdagen 2020/21:2364

av **Lawen Redar (S)**

Skärpta straff för sexköp och kriminalisering av sexköp utomlands

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att skärpa straffen för sexköp och kriminalisera sexköp utomlands och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan år 1999 är det förbjudet att betala för en tillfällig sexuell förbindelse i Sverige. Straffet är böter eller fängelse i högst ett år enligt 6 kap. 11 § brottsbalken. Detta gäller både den som betalar för en sexuell förbindelse och den som utnyttjar en tillfällig sexuell förbindelse som någon annan betalar för. Med sexuell förbindelse menas i första hand samlag, men även annat sexuellt umgänge omfattas. Med ersättning menas både ekonomisk ersättning och annan typ av ersättning – exempelvis alkohol eller narkotika. Lagen är könsneutral. Även försök till köp av sexuell tjänst är kriminaliserat. Motivet till att införa sexköpslagen var – och är – att det är angeläget för samhället att bekämpa prostitution. Lagen skulle ha en avskräckande effekt på sexköparna så att antalet köpare skulle gå ned. Detta skulle även bidra till att minska antalet personer i gatuprostitution och nyrekryteringen av desamma. Det framhölls även att en kriminalisering kunde bidra till att försvåra för olika grupper eller enskilda i utlandet att etablera en mer omfattande organiserad prostitutionsverksamhet i Sverige.

Den nuvarande straffskalan för köp av sexuell tjänst infördes den 1 juli 2011 då maximistraffet höjdes från fängelse i sex månader till fängelse i ett år (prop. 2010/11:77 Skärpt straff för köp av sexuell tjänst). Bakgrunden till straffskärpningen var en utvärdering av tillämpningen av förbudet. Högsta domstolen prövade frågan om straffmätning för köp av sexuell tjänst (NJA 2001 s. 527) år 2001 och då hade mer än 85 procent av alla lagföringar för brottet medfört påföljden 50 dagsböter. Således är

normalpåföljden för köp av sexuell tjänst dagsböter, detta trots att prostitutionen har en nära koppling till människohandel.

Lagstiftningen om människohandel har utvecklats på flera sätt sedan den första straffbestämmelsen infördes år 2002. Över tid har också fler kommit att dömas för människohandel. Även straffet för grovt koppleri skärptes år 2018 som ett led i att förstärka det straffrättsliga skyddet mot människohandelsliknande situationer som innebär en hänsynslös exploatering av personer som har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning. Trots detta behöver mer göras för att motverka prostitution. De personer som säljer sexuella tjänster befinner sig ofta i en mycket utsatt situation och utnyttjas inte sällan hänsynslöst av såväl köpare som kopplare eller människohandlare. Det är därför angeläget att straffskalan för brottet motsvarar brottets allvar. Böter som påföljd för köp av sexuell tjänst kan inte anses motsvara allvaret i gärningen och just därför bör böter tas bort ur straffskalan för brottet.

Kriminalisering av sexköp utomlands

Fastän de flesta partierna menar att sexköpslagstiftningen har haft avsedd effekt håller man inte med om nödvändigheten att kriminalisera gärningen utomlands. Detta trots alla de undersökningar som tyder på att svenska medborgare och personer som är bosatta i Sverige och som köper sex i stor utsträckning gör samma när de är utomlands. Enligt den senaste sexvaneundersökningen uppger 9 procent av svenska män att de köpt sex. Av dessa har 80 procent köpt sex utomlands. Reportagen och de journalistiska granskningarna har på detta område inte heller minskat. Gång på gång avslöjas att svenskar köper sex i utlandet, särskilt i länder där gärningen inte är kriminaliserad.

Det ska inte vara möjligt att undgå straff enbart för att gärningen har begåtts utomlands. Visserligen är köp av sexuella tjänster ett brott även när det begås utomlands, men inte om gärningen har begåtts i länder där köp av sexuella tjänster inte har kriminaliserats. Detta har med den dubbla straffbarheten att göra. Den socialdemokratiskt ledda regeringen tog initiativ år 2017 till att utreda möjligheten att kriminalisera gärningen. Utredningen föreslog att svenska domstolar ska kunna döma för brottet köp av sexuell tjänst oavsett var i världen en gärning har begåtts. Man föreslog även skärpta straff för dem som utnyttjar barn genom köp av sexuella handlingar. Då fanns det inte en majoritet i riksdagen för att kriminalisera sexköp utomlands. Detta gör att det fortfarande är lagligt för en svensk medborgare att köpa sex i ett land där gärningen inte är kriminaliserad. Nu tycks riksdagens partier ha ändrat uppfattning i frågan. Därför bör regeringen ånyo lägga fram förslaget om att kriminalisera sexköp utomlands till riksdagen.

Lawen Redar (S)